

Toimenpideoite TPA 61/2024 vp

Tytti Tuppurainen sd ym.

Toimenpideoite riittävien ympärivuorokautisten terveyspalvelujen turvaamisesta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Eduskunnalle

Kattava ja toimiva sairaalaverkko on keskeinen osa suomalaista terveydenhuoltoa. Sairaalaverkostolla on tärkeä rooli niin alueellisen tasa-arvon kuin kansallisen turvallisuuden kautta tarkasteltuna. Myös Suomen perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Näin ollen jokaisella on oikeus saada tarvitsemaansa hoitoa ja tukea asuinpaikasta riippumatta.

Kuitenkin Orpon hallitus on muuttamassa terveydenhuollon päivystystä ja leikkaustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä. Jatkossa hyvinvointialueella voisi olla yksi nimetyllä paikkakunnalla sijaitseva yliopistollinen sairaala tai keskussairaala, jossa saa ja on velvoite ylläpitää väestölle avointa ja sairaalan toiminnan varmistavaa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Esityksen myötä välimatkat elintärkeisiin terveyspalveluihin kasvavat. Tämä asettaa erityisen suuren vaaraan henkilöt, jotka tarvitsevat akuutisti hoitoa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta tämä tarkoittaisi sitä, että ympärivuorokautista päivystystä edellyttävää leikkaustoimintaa ja ympärivuorokautista leikkaussalivalmiutta ei voisi jatkossa järjestää Oulaskankaan sairaalassa Oulaisissa ja Oulaskankaan sairaalan ympärivuorokautinen erikoissairaanhoidon päivystys lopetettaisiin. Lisäksi ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys loppuisi poikkeusluvalla toimineessa Raahessa.

Pitkien etäisyyksien Pohjois-Pohjanmaalla yöpäivystyksen loppuminen ja Oulaskankaan sairaalassa tarjottavan hoidon merkittävä supistaminen uhkaavat heikentää merkittävästi alueen asukkaiden terveyspalveluja. Yöaikaan tapahtuvien tapaturmien ja vakavien sairastumisten hoitaminen tulee näiden alueiden asukkaiden osalta merkittävästi viivästyään, kun yöpäivystys keskitetään. Kun matka päivystykseen pitenee, voi kriittisen hoidon aloittaminen viivästyä. Päivystystoiminnan keskittäminen vaarantaa ihmisten palveluihin pääsyn ja heikentää palveluiden saatavuutta näillä alueilla merkittävästi.

Leikkaukset sairaalaverkosta lisäävät eriarvoisuutta kansalaisten keskuudessa. Lisäksi keskittäminen voi pahentaa jo ennestään ruuhkautuneita päivystyksiä ja vaikeuttaa entisestään terveydenhuollon ammattilaisten rekrytointia, mikä syventää hoitohenkilökunnan pulaa. Lopputuloksena hoidon laatu heikkenee ja potilasturvallisuus vaarantuu näillä alueilla.

Toimenpidealoite TPA 61/2024 vp

Hyvinvointialueet ovat nostaneet esiin, että sairaalaverkon karsiminen ei tuo merkittäviä säästöjä. On todettu, että keskittämisestä voi aiheutua jopa kustannusten nousua erityisesti ensihoidon ja infrastruktuuri-investointien osalta. Taloudelliset vaikutukset ovat näin ollen jääneet arvioimatta riittäväällä tarkkuudella, eikä esitys tue alueiden kestävästä talouskehityksestä.

Kyse on arvovalinnoista. On kohtuutonta, että samalla kun julkisia palveluita heikennetään, hallitus kanavoi taloudellisia resursseja yksityiselle sektorille. Tämä arvovalinta on kestävä, ja sen seurauksena julkiset palvelut heikkenevät samalla, kun yksityinen terveysala kasvaa hallituksen tuella. Yksityisten palveluiden voitontavoittelu ei saa ohittaa kansalaisten oikeutta saada tasa-arvoista ja laadukasta hoitoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta Raahen ja Oulaisten alueen ihmisille turvataan palvelujen saatavuus myös yöaikaan ja Oulaskankaan sairaalan monipuoliset toimintaedellytykset säilyvät myös jatkossa.

Helsingissä 18.10.2024

Tytti Tuppurainen sd
Pia Hiltunen sd